

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΕΠΑΛ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ 2020

1^η δραστηριότητα

A1.

Στο άρθρο επισημαίνεται η σπουδαιότητα της καθιέρωσης του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Νερού. Σε μια προσπάθεια να τονιστεί η αξία του υπογραμμίζεται η καθημερινή δοκιμασία γυναικών και παιδιών εύρεσης νερού περπατώντας για χιλιόμετρα, η μετακίνηση 65 εκατομμυρίων ανθρώπων σε περιοχές με νερό, ο θάνατος εκατομμυρίων παιδιών από κατανάλωση μολυσμένου νερού αλλά και ζώων από λειψυδρία. Συμπληρώνεται πως το νερό συνιστά το 60% του ανθρώπινου σώματος, στοιχείο που εξηγεί την ανάγκη του ανθρώπου για νερό καθημερινά. Τέλος, δίνεται η πληροφορία πως μέχρι το 2025 η λειψυδρία θα πλήξει τέσσερα δισεκατομμύρια ανθρώπους.

2^η δραστηριότητα

A2.

Τίτλος: Όταν το νερό γίνεται... νεράκι

Το κείμενο αναφέρεται στην έλλειψη καθαρού πόσιμου νερού. Ο συγκεκριμένος τίτλος σχετίζεται με το θέμα. Το υποκοριστικό «νεράκι» τονίζει την έλλειψη νερού. Τα αποσιωπητικά απομονώνουν τη λέξη «νεράκι» και την υπογραμμίζουν.

A3.

Με το α πληθυντικό πρόσωπο ο αρθρογράφος εντάσσει τον εαυτό του μέσα σε ένα ευρύτερο σύνολο ατόμων, τους αναγνώστες, γίνεται «ένα με αυτούς», μιλάει «μαζί με αυτούς και για αυτούς», πετυχαίνοντας έτσι να τους ευαισθητοποιήσει κατά τον καλύτερο και αποτελεσματικότερο τρόπο και να τους περάσει άμεσα το μήνυμά του σχετικά με την προστασία του υδάτινου στοιχείου. Επίσης, το α πληθυντικό πρόσωπο δίνει στο κείμενο ζωντάνια, αμεσότητα και παραστατικότητα.

A4.

- α) παγκόσμια
- β) βασανισμένες
- γ) σπίτια
- δ) χτυπούν
- ε) ρύπανση
- στ) επιβαρύνουν

3^η δραστηριότητα

A5.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία. **Απαραίτητη η προσφώνηση και η αποφώνηση, η χρήση όλων των ρηματικών προσώπων με έμφαση στο α και β πρόσωπο. Η γλώσσα και το ύφος μπορούν να έχουν απλότητα, καθώς η συγκεκριμένη ομιλία απευθύνεται σε εφήβους.**

Προσφώνηση:

Αγαπητοί συμμαθητές και συμμαθήτριες

Πρόλογος:

Αφόρμηση της συγκεκριμένης ομιλίας από το άρθρο του Κοσμά Βίδου για την Παγκόσμια Ημέρα Νερού. Διαπίστωση της κρισιμότητας της κατάστασης σε σχέση με τη μόλυνση του υδάτινου στοιχείου και τον κίνδυνο λειψυδρίας. Παρουσίαση του ζητουμένου.

Κύριο θέμα:

- να χρησιμοποιούμε το νερό με φειδώ, σε απλές δραστηριότητες, όπως πλύσιμο χεριών και καθαρισμό σώματος να κλείνουμε τη βρύση, ώστε να μην καταναλώνεται αλόγιστα το νερό,
- να αποφεύγουμε να ρίχνουμε σκουπίδια κατά τις επισκέψεις μας σε παραλίες, ποταμούς, λίμνες,
- να συμμετέχουμε σε εθελοντικές δραστηριότητες εντός και εκτός σχολείου, π.χ. καθαρισμοί παραλιών,
- να ενημερώνουμε φορείς σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος σε περίπτωση που αντιληφθούμε περιπτώσεις μόλυνσης του νερού.

Επίλογος:

Ανακεφαλαίωση και παραινέσεις για την προστασία του υδάτινου στοιχείου που αποτελεί κεφάλαιο πολιτισμικής κληρονομιάς και απαραίτητο πόρο για την μελλοντική ευημερία των έμβιων όντων.

Αποφώνηση:

Ευχαριστώ για τον χρόνο και την προσοχή σας.

ΘΕΜΑ Β. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

B.1

Ο ήρωας του αποσπάσματος προσπαθεί να προσφέρει στην οικογένειά του ανόθευτα τρόφιμα. Για τον σκοπό αυτό αναζητά επίμονα απρόσιτους υδροβιότοπους, απαλλαγμένους από ρυπογόνες ουσίες. Μετά την ανακάλυψη του ιδανικού μέρους, δανείζεται τον απαραίτητο αλιευτικό εξοπλισμό και αφιερώνει χρόνο στο να συγκεντρώσει επαρκή ποσότητα ψαριών. Τελικά οι προσπάθειές του δεν ευοδώνονται, καθώς αποδεικνύεται ότι πρόκειται για μολυσμένο από χημικά στοιχεία υδροβιότοπο. (Λέξεις 60)

2^η δραστηριότητα

B.2

α. Περιγραφή: 2^η παράγραφος «ξαφνικά... στα βουνά»

Διάλογος: 8^η παράγραφος «Ει, εσείς!... κατάσχω»

Μονόλογος: 1^η παράγραφος «Όλες μου οι προθέσεις... κερδοσκοπών»

β. Στην περίοδο αυτή ο συγγραφέας χρησιμοποιεί μια οπτική εικόνα περιγράφοντας την περιοχή που ανακάλυψε ο Μαρκοβάλντο. Η χρήση του συγκεκριμένου εκφραστικού μέσου προσφέρει ζωντάνια και παραστατικότητα στην περιγραφή, ποικίλει το ύφος ενώ παράλληλα προοικονομεί τον ενθουσιασμό του ήρωα για την εύρεση της ιδανικής τοποθεσίας για τον σκοπό του.

3^η δραστηριότητα

B3.

Η ανάγνωση του αποσπάσματος όπου περιγράφεται η περιπέτεια του ήρωα δημιουργεί σκέψεις και ταυτόχρονα καλλιεργεί συναισθήματα στο αναγνωστικό κοινό.

Βασικό πρόβλημα της σύγχρονης εποχής αποτελεί η ρύπανση του υδάτινου στοιχείου. Το φαινόμενο αυτό χαρακτηρίζει αστικές περιοχές αλλά και απομακρυσμένα οικοσυστήματα. Είναι έγκυρη η διαπίστωση ότι οι ανθρώπινες δραστηριότητες κερδοσκοπικού χαρακτήρα έχουν αλλοιώσει σε μεγάλο βαθμό τους φυσικούς πόρους σε ευρεία κλίμακα. Ταυτόχρονα, διαφαίνεται η πάγια και επιτακτική ανάγκη του ανθρώπινου πληθυσμού να εξασφαλίσει πρόσβαση σε ανόθευτους φυσικούς πόρους.

Ο αναγνώστης δεν μπορεί παρά να συμμεριστεί την αγωνία του ήρωα για παροχή φροντίδας στην οικογένειά του με τη μορφή υγιεινής διατροφής. Η αγωνία μετασχηματίζεται σε ανακούφιση, χαρά και ενθουσιασμό με την ανακάλυψη του παρθένου οικοσυστήματος και την επίτευξη του σκοπού του Μαρκοβάλντο. Τελικά, όμως, ο

αναγνώστης απογοητεύεται και θλίβεται με τη διαπίστωση ότι η δραστηριότητα των ανθρώπων επιβαρύνει τη φύση σε τέτοιο βαθμό, ώστε ακόμα και περιοχές που εξωτερικά φαίνονται αμόλυντες στην πραγματικότητα αποτελούν περιβάλλοντα επικίνδυνα για την ανθρώπινη υγεία. (Λέξεις 159)

